

Innovatie in de regio Noord-Holland Noord

De agribusiness in Noord-Holland Noord wil de internationale concurrentiepositie behouden en versterken. De regio pakt dit op analogoos aan het topsectorenbeleid van het ministerie van EL&I, waarbij het draait om samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheid.

Noord-Hollanders timmeren van oudsher niet zo aan de weg. Dat lijkt in korte tijd flink te veranderen. Het begon met het initiatief van de provincie Noord-Holland in 2009 voor de oprichting van het platform Agriboard om de agrarische regio boven de lijn Alkmaar-Hoorn een stevige impuls geven. Het moet dé verstuin van Noordwest-Europa worden. De basisvoorwaarden zijn er. Hier vind je een unieke combinatie van agrosectoren: akkerbouw, veehouderij, glastuinbouw (onder andere Agriport A7), vollegrondsgroente-, bollen-, fruit- en pootgoedteelt en een internationaal sterke zaadveredelingsector, de Seed Valley.

>> Innovatieclusters

Maar om daadwerkelijk de verstuin te worden is innovatie nodig. Daarom is in de zomer van 2011 het vierjarige samenwerkingsprogramma "Vizier op de toekomst" van start gegaan. Agriboard fungeert hiervoor als coördinator en werkt nauw samen met AOC Clusius College, Syntens en Wageningen UR, die het voortouw om een regionale kennis- en innovatieagenda op te stellen. Vincent Wouters, regionaal InnovatieManager van Syntens Noord-Holland en projectpartner van Vizier op de toekomst: 'We willen vooral inzetten op sectoroverschrijdende innovatieclusters met ondernemers die elkaar niet vanzelf opzoeken. Als voor bepaalde onderwerpen belangstelling is, brengen we ondernemers bij elkaar en gaan we hen intensief begeleiden. Afhankelijk van de complexiteit van de innovatievraag kunnen de clusters bijvoorbeeld onderzoekers van Wageningen UR of leerlingen van het Clusius College inschakelen. De resultaten zullen breed worden verspreid naar andere ondernemers in de regio.'

>> Regio aan zet

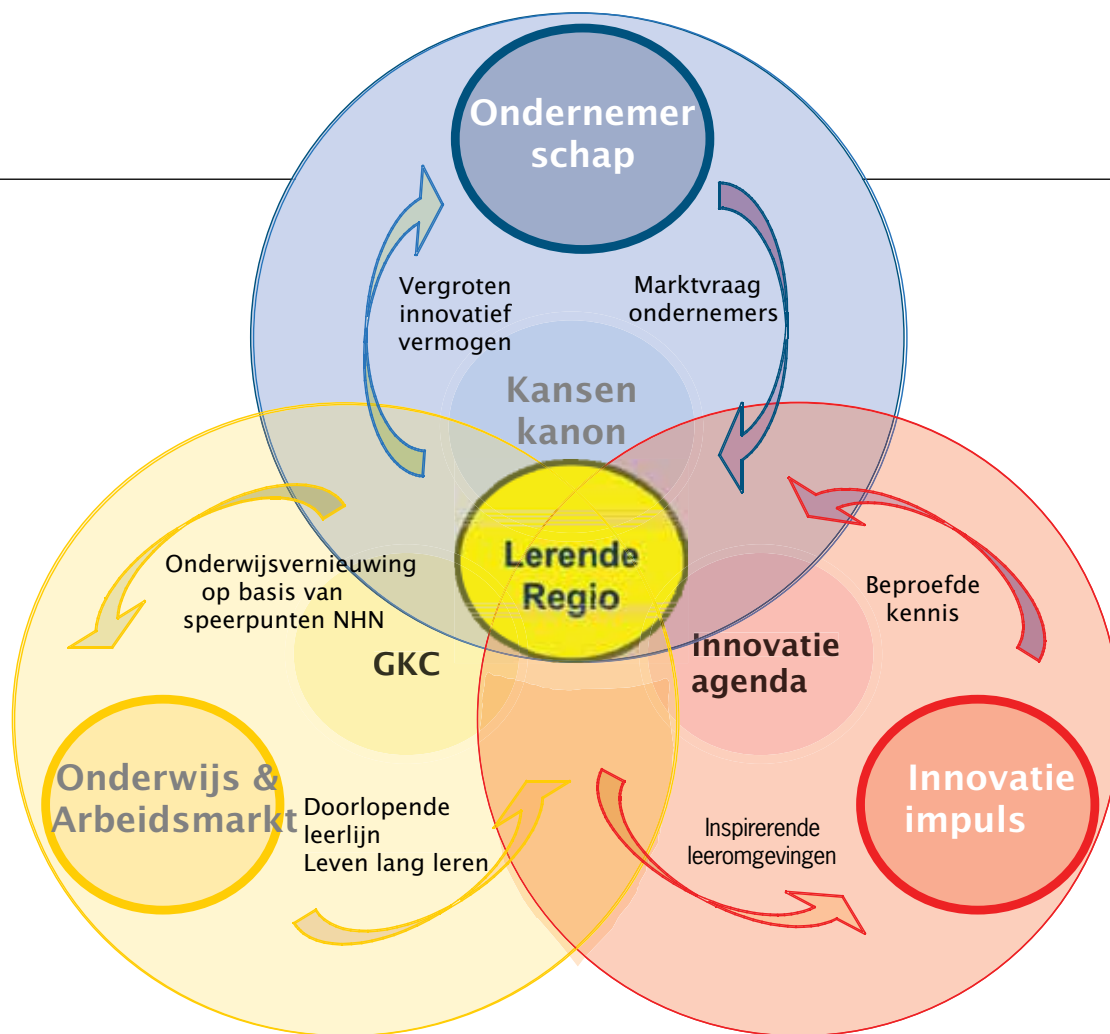
Vizier op de toekomst is een aanvulling op het landelijke beleid Regio aan Zet en het provinciale project Kansenskanon. Via Regio aan Zet gaf het voormalig ministerie van LNV voorzetten voor vernieuwing in regio's door in te zetten op versterking van de regionale kennisinfrastructuur. Het ministerie selecteerde samen met de Groene Kennis Coöperatie (GKC), Wageningen UR en Netwerk Platteland tien Nederlandse regio's om de samenwerking tussen regionale partijen te bevorderen en de

betrokkenheid met het groene onderwijs en onderzoek te vergroten. 'De regio is een mooie maat om samen te werken, vooral voor het hbo- en mbo-onderwijs dat vaak vooral goed regionaal verankerd is. We keken bij de keuze van de regio's naar bijvoorbeeld economische urgentie, draagvlak voor vernieuwing en de aanwezigheid van kennis- en onderwijsinstellingen', legt René van Schie, beleidsmedewerker van EL&I, uit.

Noord-Holland Noord werd ook uitgekozen, al heeft het groene onderwijs er alleen het Clusius College. Voor aoc's is het lastig om complexe vragen op te pakken. Daarom werden omliggende hbo-instellingen en Wageningen UR er ook bij gehaald. Er wordt ondermeer gewerkt met de methode "De Werkplaats", een kruisbestuiving tussen onderwijs, onderzoek, bedrijfsleven, burgers en overheden. Studenten hebben een belangrijke rol in dit geheel. Zij hebben een frisse blik en belichten vraagstukken vaak vanuit een ander perspectief. Projecten waaraan studenten en leerlingen in Noord-Holland werken, zijn bijvoorbeeld een ontwerp voor een landschapspark met moestuin voor bewoners op het terrein van Stichting Willibrordus Heiloo en voor het Holland Flowers Festival een imago-onderzoek en een marketingplan. Maar ze werken ook aan heel andere onderwerpen, zoals recreatieve mogelijkheden voor De Helderse Vallei en toekomstscenario's voor bewoners van gemeente Kolhorn. Van Schie: 'Het is belangrijk de jeugd te laten zien dat er van alles te doen is in de regio en interessant werk, zodat ze er willen blijven.'

>> Kansenskanon

De faciliteit Kansenskanon van Syntens is er voor alle mogelijke individuele MKB-ondernemers in heel Noord-Holland. Zij worden ondersteund bij innovaties en zo nodig in contact gebracht met partijen die hen verder kunnen helpen. Vizier op de toekomst borduurt voort op dit concept, maar focust op de agribusiness en op innovatieclusters. 'Ons streven is om zestien innovatieclusters op te zetten. Zij gaan aan de slag met onderwerpen gedestilleerd uit de kennis- en innovatieagenda. We hebben er de ondernemers en de partners voor', licht Jacques Dekker, programmamanager Agriboard, toe. Met enkele innovatieclusters zijn we al gestart. 'Vier

De figuur illustreert de samenwerking tussen de kennispartners in Noord-Holland Noord.

bollentelers ontwikkelen nieuwe marktcombinaties, samen met een marketingbureau en onder begeleiding van Syntens. Iets soortgelijks gaat gebeuren met duurzaam geteeld fruit. Met veertig pootardappeltelers proberen we nieuwe bestrijdingsmethoden te ontwikkelen voor onder meer de lastige ziekte Erwinia. De telers kijken ook hoe bollentelers de ziekte aanpakken. Nooit eerder overlegden zij met elkaar.'

>> Topsectorenbeleid

Agriboard realiseert naast krachtenbundeling meer successen. Onlangs is het gelukt de felbegeerde greenportstatus binnen te halen. Daarmee krijgt de regio voorrang bij de toekenning van landelijke en Europese subsidies. Ook wil Noord-Holland Noord deel uitmaken van het topsectorenbeleid. Van Schie vindt Noord-Holland Noord een goed voorbeeld. 'Het is belangrijk dat regio's aan de slag gaan. Daarmee ontstaan regionale accenten van landelijk beleid. De crux van de gouden driehoek is, zoals Agriboard laat zien, een intensieve samenwerking van het bedrijfsleven met het onderzoek en onderwijs, een gezamenlijke visieontwikkeling en financieel commitment van alle partijen.'

>> Lerende regio

De programma's van GKC (onderwijs en arbeidsmarkt), Syntens (versterken innovatievermogen MKB) en Wageningen UR (innovatieagenda Agriboard) dragen ieder bij aan versterking van de agribusiness in Noord-Holland Noord. Via Vizier op de toekomst komen de kennispartners samen in één (virtuele) werkorganisatie, zodat kennis tussen de samenwerkende organisaties ook daadwerkelijk kan gaan stromen (zie figuur). De regio-aanpak en de manier waarop de partijen en initiatieven samenwerken monden uit in een 'lerende regio'. Het intensieve contact met bedrijven levert kennisvragen op, waar studenten mee aan de slag gaan. Zij doen daardoor competenties op voor hun toekomstige beroepspraktijk. Door onderzoek en onderwijs bij elkaar te brengen zijn ook slimme combinaties te maken van expertises, door onderzoekers bijvoorbeeld in te zetten als inhoudelijke experts in projecten die uitgevoerd worden door studenten. Het intensieve contact tussen de kennispartners zal er ook zeker aan bijdragen dat de nieuwste inzichten vanuit onderzoek makkelijker doorstromen naar onderwijs en bedrijven. In het centrum van de samenwerking tussen de kennispartners (zie figuur) ontstaat zo de krachtenbundeling die nodig is voor het innoverend vermogen van een regio. (JV en RD)